

یاسای یه کهم همهوارکردنی یاسای بهرپویه بردنی شاره وانیه کانی هریمی کوردستانی عیراق

بهناوی خوی بهخشنده و میهره بان
بهناوی گهل

نهنجومه نی نیشتمانی کوردستانی عیراق

ژماره یه پریار: ۱۰

میژووی به پریار: ۱۹۹۷/۶/۱۱

«به پریار»

پشت به حوکمه کانی برکه (۱) ی ماده (۵۶) له یاسای ژماره (۱) ی سالی ۱۹۹۲ و له سه رکردنی وه زیری شاره وانی و گهشت و گوزار و ره زامه ندیی له سه رکردنی نهنجومه نی وه زیران، نهنجومه نی نیشتمانی کوردستانی عیراق له دانیشتنی رژی ۱۹۹۷/۶/۱۱ ی دا به پریری ده رهینانی نه یاسایه دا.

یاسای ژماره (۳) ی سالی ۱۹۹۷

یاسای یه کهم همهوارکردنی یاسای بهرپویه بردنی شاره وانیه کانی

هریمی کوردستانی عیراق ژماره (۶) ی سالی ۱۹۹۳

ماده ی یه کهم:

نه برکه یه ی خواره وه ده خریتته سه ماده ی یه کهم و زنجیره که ی ده بیتته (۱۰) و بهم

شپویه ده بی:

۱۰- ده سه لاتی بهرپویه بردن: پاریزگار - قایمقام - بهرپویه بهری ناحیه.

ماده ی دوهم:

۱- برکه (۲) دووی ماده پینج همهوار ده کری و بهم شپویه ی خواره وی لی دیت:

۲- نهو دیهاتانه ی که ژماره ی دانیشتونان له سه هزار که سه که متر نیسه

به گویره ی پیشنیاری ده سه لاتی بهرپویه بردن و ره زامه ندی وه زیر.

ب- برکه (۳) ی ماده پینج همهوار ده کری و بهم شپویه ی خواره وه ی لی دیت:

نهو شاره وانیه ده میتنه وه که تازه هاتونه ته کایه وه (المستحدته) له پیش

کارپیکردنی نه یاسایه، لهو دیهاتانه ی که ژماره ی دانیشتونان لهو راده به

که متر نه بی که له سه ره وه ناماژه ی پیکراوه و، هله وه شاننده وه شی به گویره ی

پیشنیاری ده سه لاتی کارگپیری و وه زیر ده بیت.

ماددهی ستیهم:

ماددهی هه شتتم هه موار ده کری و بهم شتویهی خواره وه ده بیت.

ماددهی هه شتتم:

(سنووری شاره وانی به بریاری نه نجوومه نی شاره وانی و راستاندنی دهسه لاتی نیداری هه موار ده کری و هۆکاره پتویسته کانی هه موار کردنه که و ره زامه ندی وه زبریشی له گه لدا ده بی.

ماددهی چواره م:

ماددهی یانزده یه م هه موار ده کری و بهم شتویهی خواره وه ده بی:

ماددهی یانزده یه م:

ده کری دوو شاره وانی یان زیاتر بکریته یه ک شاره وانی له کاتی فراوان بوونی سنووره که ی و په یوه ست بوونیان به یه که وه به بریاریک له نه نجوومه نه کانیانه وه و به پشتگیری دهسه لاتی به رتیه بردن و ره زامه ندی وه زبر، له روژی بلا و بوونه وه ی بریاره که له روژنامه ی ره سمیدا جی به جی ده کریت.

ماددهی پینجه م:

ماددهی دو انزده یه م هه موار ده کری و بهم شتویهی ده بیت:

ماددهی دو انزده یه م (وه زبر له سه ره تی شاره وانی هه لبه شینتته وه به گویره ی پیشنیاری دهسه لاتی به رتیه بردن یان به رتیه به ری گشتی شاره وانییه کان له م بارانه ی خواره و دا:

۱- نه مانی مه رجه کانی هاتنه کایه وه ی (احداثها).

۲- به ک خستنی له گه ل شاره وانییه کی تر دا.

ماددهی شه شتم:

برگه (۲) ی ماددهی هه ژده یه م هه لده وه شیندریتته وه:

ماددهی حوته م:

نه م برگه یه ی خواره وه ده خریته سه م ماددهی بیست و پینجه م و زنجیره که ی ده بیتته

(۳)، به لام برگه ی (۳) زنجیره که ی ده بیتته (۴) بهم شتویهی خواره وه:

۳- نه م بریارانه ی نه نجوومه ن که په یوه نیدارن به ناماده کاری نه خشه دانانی

بنه رتی و به دریتی و، هه موار کردنی و هه لوه شاننده وه ی و دابه ش کردنی شار

بو چه ند ناوچه یه کی ناوه دانی (سوکنا و بازرگانی و پیشه سازی) له لایه ن

دهسه لاتی به رتیه بردنه وه ده کری لاری بون (اعتراض) ی لی بگیری له ماوه ی

پانزده روژ له مپترووی گه بیشتنی لاری بونه که وه بو، لاری بونه کانیس بو

وه زاره ت به رزده کریته وه بو به ک لاکردنه وه یان.

ماددهی هه شتتم:

برگه ی به که م له ماددهی سی و چواره مین هه موار ده کری و بهم شتویهی خواره وه ده بیت:

۱- بریاره کانی نه نجوومه ن سه باره ت به نه دا کردنی فرمانه کانی که له م یاسایه دا

دهقیان گرتوه و پتویستی به سه رف کردنی بره پاره نییه شیایوی لاری بون

(اعتراض) لی گرتنه له لایه ن دهسه لاتی به رتیه بردنه وه له روژی گه بیشتنی

برباره‌کوهه بۆی و ، وه‌زیر مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه‌ جێ به‌جێ کردنی نهم بریارانه رابگریت بۆ ماوه‌یه‌ک که له‌ یازده‌، رۆژ تێپهر نەکات به‌ مه‌به‌ستی دیراسته‌ کردنی و بریار دانی ئه‌وه‌ی پتویسته‌ له‌باره‌یه‌وه‌ بکریت.

مادده‌ی نۆیه‌م:

برگه‌ی پینجه‌می مادده‌ی سی و هه‌شت هه‌موار ده‌کری و به‌م شتیه‌یه‌ی خواره‌وه‌ ده‌بیت:

پارچه‌ زه‌وییه‌کانی نیشه‌جێ بوونی سه‌ر به‌شاره‌وانی له‌یاسای به‌ر قه‌راری فرۆشتن و به‌کریدانی موڵک و مالی ده‌ولت به‌ده‌ر ده‌کریت.

مادده‌ی ده‌یه‌م:

مادده‌ی چل و هه‌شته‌م هه‌موار ده‌کری و برگه‌ی یه‌که‌می ده‌بیته‌ نه‌سلی مادده‌که‌و برگه‌یه‌کی تری ده‌خریته‌ سه‌رو زنجیره‌که‌ی ده‌بیته‌ (٢) به‌م شتیه‌یه‌ی خواره‌وه‌:

٢- پتویسته‌ ئه‌نجوومه‌ن بریار له‌سه‌ر ده‌سنیشان کردنی راستکردنه‌وه‌کان و فراوانیی شه‌قامه‌کان بدات که له‌نیو ئه‌و زه‌وی و زارانن که خاوه‌نه‌کانیان ده‌یانه‌وێ دابه‌شیان بکه‌ن و له‌و باره‌ش دا‌ شاره‌وانی رووبه‌ری شه‌قامه‌کان و شوینه‌ گشتیه‌کانیان به‌م ریژانه‌ی خواره‌وه‌ لی دابشکینی.

١- ٢٥٪ی رووبه‌ری زه‌وییه‌که‌ پتر نه‌بیت که سه‌رجه‌می رووبه‌ره‌که‌ی له‌ پینچ هه‌زار مه‌تر دووجا پتر نییه‌، به‌چاوپۆشین له‌و ناوچه‌ ناوه‌دانییه‌ی که تێیدا هه‌لکه‌وتوه‌.

ب- ٢٥٪ی رووبه‌ری ئه‌و زه‌وییه‌ی که سه‌رجه‌می رووبه‌ره‌که‌ی له‌ پینچ هه‌زار مه‌تر دووجا پتره‌و له‌ ده‌ هه‌زار مه‌تر دووجاش که‌متره‌، به‌چاوپۆشین له‌و ناوچه‌ ناوه‌دانییه‌ی که تێیدا هه‌لکه‌وتوه‌.

ج- نه‌گه‌ر رووبه‌ری زه‌وییه‌که‌ پتر بیت له‌ ده‌ هه‌زار مه‌تر دووجا، ئه‌وا ریژه‌کانیان به‌م جوژه‌ ده‌بی:

١- ٤٠٪ی رووبه‌ره‌ گشتی یه‌که‌ی نه‌گه‌ر که‌وتبوه‌ نیو ناوچه‌ی یه‌که‌م دووه‌می ناوه‌دانی.

٢- ٣٥٪ی رووبه‌ره‌ گشتی یه‌که‌ی نه‌گه‌ر که‌وتبوه‌ نیو ناوچه‌ی سێیه‌م.

٣- ٣٠٪ی رووبه‌ره‌ گشتی یه‌که‌ی نه‌گه‌ر که‌وتبوه‌ نیو ناوچه‌ی چواره‌م و مومتاز.

٤- ٢٥٪ی رووبه‌ره‌ گشتی یه‌که‌ی نه‌گه‌ر که‌وتبوه‌ نیو ناوچه‌ی تاییه‌تی ناوه‌دانی.

د- نه‌گه‌ر خاوه‌ن زه‌وییه‌که‌ نه‌خشه‌ی دابه‌ش کردنی ریکخست و سه‌رجه‌می رووبه‌ری شه‌قامه‌کان و شوینه‌ گشتیه‌کان له‌و ریژانه‌ی برگه‌ی سه‌ره‌وه‌ پتر بوو و ئه‌و زیاده‌یه‌ش له‌ به‌رزه‌وه‌ندی خۆی دا‌ بوو، پتویسته‌ له‌سه‌ری ئه‌و رووبه‌ره‌ به‌ناوی شاره‌وانی و به‌بێ پاره‌ تۆمار بکات، جا هه‌رچه‌نده‌کی بیت و نه‌گه‌ر ئه‌و زیاده‌یه‌ش له‌ رووبه‌ره‌که‌ی له‌ پتویسته‌یه‌کانی نه‌خشه‌ی به‌ره‌تی یاخود درێژه‌یی (التفصیلی) ناوچه‌ ناوه‌دانییه‌که‌ بوو که زه‌وییه‌که‌ی که‌وتۆته‌ ناوی، پتویسته‌

شارهوانی ئەو زیادهیه بکات بهمولکی خۆی بهپیتی یاسای بهمولک کردن (ئیسیتیملاک)، بهمهرجیک شارهوانی پیشهکی لهسه نهخشه ئەو رووبه ره دهسنیشان بکات که بهخۆراییی وهری دهگری بهپیتی پرگهکانی پیشوو، لهگهڵ ئەو رووبه ره ی که پتیبسته بهر له راستاندنی لهسه نهخشه بهمولک بکرت.

ماددهی یانزدهیم:

پرگه ی (١) له مادده چل و نۆیم هه مواری دهکرت و بهم جۆره ده بیت. ئەنجومه نی وهزیران بۆی هه یه لهسه پریشناری وهزیر، ئەنجومه نی شارهوانی هه لوه شینیتته وه، نه گه ر هاتوو ئەنجومه نه که زۆرینه ی ئەندامانی له ده ست دا و شاره وانیه که ش له صنفی تایهت یا مومتاز بیت و وهزیر بۆی هه یه ئەنجومه نی صنفه کانی تریش هه لوه شینیتته وه ئەمه ش له سه ر پیشناری ده سه لاتنی کارگرتی ده بی و بۆی هه یه به پیتی یاسا دای به زرتیتته وه.

ماددهی دوازهیم:

مادده ی په نجاو دووم هه مواری ده کرت بهم جۆره ده خۆترتیتته وه:
١- وهزیر بۆی هه یه هه ندی له ده سه لاته کانی خۆی که به پیتی ئەم یاسایه پیتی دراوه، بدات به ده سه لاتنی کارگرتی بۆ ته سک کردنه وهی رۆتین و ناسانکاری کاروبار رواندن.
٢- وهزیر بۆی هه یه هه ندی له ده سه لاتانه ی که به پتیبستیان ده زانن و به پیتی یاسا په پره و کراوه کان پتی دراوه، بدا به سه رۆکی شارهوانی بۆ ناسانکاری کاره کانی خۆی.

ماددهی سیازدهیم:

پرگه کانی (س.ع) له مادده ی بیست و هه وتهم هه لده وه شینرتنه وه.

ماددهی چوارهیم:

ئەم یاسایه له رۆژی بلاو کردنه وهی له رۆژنامه ی ره سی دا جتی به جتی ده کرت.

جوهر نامق سالم

سه رۆکی ئەنجومه نی نه شتمانی کوردستانی عێراق